

Тексти диктантів

8 клас

1. Небо було тихе, і озеро було тихе. Небо із своєї високості пірнуло в озерну глибіню, перекинулося, вистелило собою дно, і сонце з-під хвиль пробивалося на світ. Небо втопилося, а озеро світило сонцем.

Густа лепеха, низька осока, чорноголовий очерет — все остовпіло від того дива і не зважувалося шелеснути.

Тільки високі дуби, прадавні вартові берегів, своїми верхів'ями діставали середину озера, тягнулися до того сонця, що світило із самого дна, але не могли досягнути, не могли вловити його. А воно йшло по небу, йшло і по дну та заманювало за собою дуби.

Сонце виробляло те ж саме і з соснами, які поодинокі стирчали на кручах.

І все мовчало: ліс, який вибухнув зеленим полум'ям і мріяв; поля, що розлилися повинню колосків і притихли; і Катря на березі озера.

124 слова

2. Криниця

Село стояло у величезній балці, а балкою протікала виляючи степова річечка. Один бік балки зривався високою кручею. Склея, припавши землею, поросла деревами. Поміж них виляла стежка, що доводила до містка через річку. Побравшись стежкою, Марко звернув до криниці.

Криниця була із скелі. Здавалося, якась величезна сила викинула з землі страшенну кам'яну брилу. Вода витікала чистою холодною течією. Навколо було каміння, складене людською рукою. Хтось змурував цямриння, а на нім поставив давній образ. Не було вже видно малювання, але, неважаючи на це, щороку на Зелені свята дівчата квітчали ікону над криничкою.

Од цього місця віяло несказанною красою. Гайок, трохи одступаючи від скелі, розкинувся неподалік. Верховіття дерев було нижче від скелі. Марко любив здиратися збоку на скелю й сидіти там, дивлячись на блакитне небо, нерухоме каміння й тремтяче листя.

За Б. Грінченком, 126 слів

3. Улянка

Незабаром Улянка вийшла на просіку і раптом зупинилася. Біля трухлявого пенька, скрутившись, лежав чорний вужак. Підвівши голівку з двома жовтими цятками, він швидко то висував, то ховав гострий роздвоєний язичок. Дівчинка почула ледве вловиме сичання, схоже на шелест. Воно тремтінням пробігло по її шкірі. А може, ніякого сичання не було, може, то вітер посвистував у порожнє дупло пенька?

Улянка, зломивши хворостинку, торкнула нею гадину. Вужак повільно, мляво спустився з куща, показуючи своє срібне, в темних цятках черево. І тут дівчинка тихо скрикнула, бо до пенька з усіх сторін повзли вужаки, їх було з півдесятка.

Але школярка не втекла. Вона спостерігала, як вужаки один по одному, іноді сплітаючись, зникали в норі під пеньком. «Як же всі вони довідались про цей пеньок край просіки?» - думала дівчинка.

За О. Донченком, 124 слова

4. Джерело

Отам, де червоніє пеньок, із-під землі б'є джерело. Б'є з джерела вода не проста, як по інших криницях, а цілюща, життєдайна. З того джерела влітку випадало не раз і напиться, тамуючи спрагу. Ви пили, відчуваючи, як нездоланна сила вливається у ваші груди, відчуваючи, що й самі сповнюєтесь віри у своє безсмертя. Добре вам було і водночас страшно, що прилучаєтесь до чогось незбагненно вічного, до таємничого, що можна сягнути лише серцем, більше нічим.

А зараз, мандруючи по мерзлу калину, ви йдете через Кістяне поле. І чудно відчувати, що цілюще джерело, що Кістяне поле існують не тільки в розповідях старих людей, а є насправді.

Чудно, та й годі! І чомусь не віриться, хоч страшенно кортить вірити, що саме так було, що нічого не вигадано!

За Є.

Гуцалом, 123 слова

5. Чудо мистецтва

Липневий день палахкотить на золотих банях і сяйно-білих стінах верхівки собору. А надто вигнався він середнім тим найвищим хрестом, таким ген-ген тоненьким і сяйливим, аж наче розпеченим до сліпучих іскор. Із хрестів звисають золоті нитки ланцюгів. А на золотих нитках та тоненьких хрестах купчаться зграї ластівок та чорних стрижів. А тоді враз усі зриваються й шугають вихором наввипередки в сліпучій синяві і кричать, лементують у проміннях надвечірнього сонця.

Липневий день догоряє вогненно вгорі й сходить липовою млостю вниз. Цоколь собору потопав в морі липового цвіту, в океані пахоців, у синій прохолоді мрійного затінку. Через те здається, що цілий собор – це корабель, який став у затишній бухті. Столітні дуби й липи виповнили огорожу собору, стоячи на варті тиші й супокою цієї святині, цього чуда мистецтва, збудованого за проектом великого архітектора.

За Іваном Багряним, 128

слів

6. Ясночолый добротворець

Довженко! Як багато сплелось в цьому слові, у звучному прізвищі митця. Ми вимовляємо це прізвище, і перед нами постає на диво красива, струнка людина, ясноока, кристально чиста і натхненна. Які він залишив по собі кінокадри, новели, повісті і щоденники – щирі сповіді власного серця!

Від батька і матері взяв Сашко все найкраще: широкий розмах у всякому ділі, і гарячу любов до рідного краю, і мову рідну, і милу серцю народну пісню, ніжність і ласку, доброту і щедрість віддавання.

Кожний, хто був близько знайомий з Олександром Петровичем Довженком, на все життя зберігає пам'ять про зустрічі з ним, про щирі розмови, від яких ставав багатшим, добрішим. Від нього можна було набратися не тільки тепла, а й мудрості – отого непогасного жару, що беруть люди у груди на все життя.

За І. Цюпою, 125 слів

7. Нова садиба

Як гарно тепер на новій садибі! Василько любить залізти на вишню і, заховавшись у зеленій гущавині, ласувати соковитими ягодами. І там, і тут, і над тобою ледь-ледь гойдаються вони, виблискуючи глянцем, як чудесні сережки.

А під тином, де не скопано, свій особливий, ніким не саджений і не политий город. Тут і лісова цибуля, і зелений щавель, і дика морква. Його вабили ці непомітні рослини. Цікаво було, як вони росли, пнулися до сонця, розцвітали. Ви ж, напевно, не знаєте, як цвіте дика морква? Її суцвіття - це кругла зелена куля. Потім куля розкривалась, і це була вже не куля, а зелений кошичок. Мине день-другий, і кошичок розцвітає, викинувши кашку цвіту, і тепер це не кошичок, а біла долоня дитини. Ось які дивовижні рослини знаходив Василько під тином!

За О. Донченком, 125 слів

8. Велика актриса

Тернистим і нелегким був шлях Марії Заньковецької, української актриси, на сцену. Дуже вразлива від природи, наділена глибоким даром співпереживання, вона постійно шукала можливість висловити думки і почуття, які сповнювали її. Майбутня актриса з юних років виступала в любительських спектаклях і концертах.

«Я кохалася в мистецтві, любов до сцени стала моїм життям», - зізнавалася Заньковецька вже пізніше. Геніально обдарована сценічно, вокально й пластично, вона сорок років владарювала на сцені, сіючи захват, хвилюючи уми. Усе працювало в неї на образ: міміка блідавого обличчя, погляд очей, голос, промовисті жести рук.

Марія Костянтинівна створила цілу плеяду образів українських жінок, показуючи тяжкі страждання бідних і знедолених. Одночасно підкреслювала їх духовну красу, життєстійкість і

оптимізм, прагнення до знань, щастя. Героїні Заньковецької не тільки сумують над своєю тяжкою долею, а й протестують, гнівно викривають соціальну несправедливість.

З книги «Жінки в історії України», 130 слів

9. Ніч (тема «Однорідні члени речення»)

Над землею лине ніч. Постала вона темною синню над просторами Тихого океану, огорнула широкими крилами Берінгове море, тихо хлюпнула в скелясті береги Азії і пішла по сопках і по долинах, по тундрах і степах. Повітря густе, дзвінке від морозу. Тріщать у тайзі кедрові стовбури та модрини, сосни й берези. Блимають вовчі та рисячі очі. Під схиленим до землі гіллям старих ялин йде дрібний звір: лиси, куниці, шакали, борсуки, дикі коти.

Рідко, боязко блимають в пільмі тьмяні вогники. Низенькі чуми, юрти, хатки, будинки туляться до лісів або до річного берега.

Дніпро сповитий кригою й снігами. Тануть у білих пустелях села та хутори. Тьмяно виблискує хрестами й золотоглавими дзвіницями Київ. Синя ніч огортає його мовчанням і спокоєм. І лине далі ніч Поліссям і Білоруссю, Галичиною і Польщею, над лісами, болотами. Ніч лине все далі, пливе аж до далеких країв.

За

З.Тулуб, 137 сл.

10. Мелодія дзвону (тема «Вставні слова»)

Мелодія дзвону... Безсумнівно, вона заспокоює, навіює спогади, змушує замислитись... У ній вчувається музика Відродження, а отже, бринить пам'ять про наших предків, традиції, культуру.

Відома річ, дзвони відігравали значну роль у житті міст і сіл. По-перше, вони скликали на віче, по-друге, попереджали, оповіщали. Дзвони, до речі, збирали громаду на оборону рідної землі. Таким чином, дзвін виконував роль організатора людей. Недарма дзвін – інструмент од Бога.

На початку V століття дзвони зробив Святий Павлин. Якось уві сні цей єпископ почув дивовижну мелодію. Він пішов на звук і опинився в полі, де росли небесного кольору прекрасні дзвіночки. Це їхня пісня бентежила душу. І сказав Бог Святому Павлинові, що такої форми мають бути срібні сурми. Святий Павлин наказав виготовити дзвони. Звичайно, квіти віддали витворові не тільки форму, а й назву.

Настрій дзвону передається слухачам. Приміром, коли померла людина, дзвін сумно сповіщає про це, але потім звучать світлі ноти. Адже людини немає, та душа її вічна... Є у дзвонах, певно, якась таємниця, розгадати яку, мабуть, неможливо.

За Н.Зубицькою, 160 сл.

11. Дніпро (тема «Відокремлені члени речення»)

Дніпро! Від цього слова спадає з тебе зневіра і втома, і зцілюєшся ти, ослаблений, і повертаєш собі життєдайні сили.

Не в образі водного шляху, не у вигляді нестримної й бурхотливої повені, не в картині сизого безмежжя простору, сповненого світла, барв і гомону, постає Дніпро. Він є символом нашої сутності, вічного буття народу, його багатства, сили і здоров'я.

Висвітливши у своїй душі цей символ, воскресаєш, як тлінний Лазар з небуття, і стаєш видний світові, мов хрест на церковній бані — святий і чистий. Дніпро розділився, монолітний і дужий, на річки, потоки й рукави, ніби стомився дорогою й хоче спинитися. Досягаючи столиці України, він омиває зелені острови, тихою гладінню засинає на лебединих озерах. Та допавши до зелених круч Печерська, виривається на степовий простір. Тоді благословляють золотим блиском його нестримний біг до моря суворі шпилі Лаврських соборів.

За Р.Іваничуком, 133 сл.